

Sygn. akt I UK 165/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania K. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 października 2014 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 stycznia 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony K. S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego
- Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) z dnia 10 stycznia 2014 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 184
ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń
Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) w związku z § 2 i §
4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku
emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w
szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), przez ich błędną
interpretację i niewłaściwe zastosowanie, czego konsekwencją stanowiło uznanie,
że ubezpieczony nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury z tytułu
pracy w warunkach szczególnych ze względu na niewykazanie 15 - letniego okresu
pracy w warunkach szczególnych oraz art. 5 k.c., polegające na jego bezzasadnym

niezastosowaniu do ustalonego w sprawie stanu faktycznego i w konsekwencji przyjęcie, że ubezpieczony nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych ze względu na niewykazanie 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej, wskazując, że „w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z istnieniem potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie”.

W uzasadnieniu podniósł, że „Kwestią budzącą wątpliwości, co do której w orzecznictwie zachodzą rozbieżności, są reguły dowodowe, w świetle których powinna być dokonywana ocena stanu faktycznego w sprawach dotyczących prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W tym kontekście należy wskazać, że podstawowym celem instytucji przedsądu jest rozważenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności, których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147; oraz z 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05). Wymaganie dotyczące przedstawienia

okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma umożliwić stronie wnoszącej skargę kasacyjną przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie skargi pod kątem przyjęcia jej (dopuszczenia jej) do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06).

Gdy idzie o potrzebę wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, to ta przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułowana w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi wtedy, kiedy niejednolita wykładnia wskazanego przepisu wywołuje wyrażnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie bądź kiedy przepis ten nie doczekał się wykładni w kierunku wskazywanym przez skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 42436, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Skarżący nie wskazuje jednak, o jaki przepis mu chodzi, ogólnie stwierdzając, że „Kwestią budzącą wątpliwości, co do której w orzecznictwie zachodzą rozbieżności, są reguły dowodowe, w świetle których powinna być dokonywana ocena stanu faktycznego w sprawach dotyczących prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych”. Już tylko ta okoliczność nie pozwala na przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Tym niemniej trzeba zauważyć, że pytanie o „reguły dowodowe” z istoty rzeczy nie może być konstruowane na tle przepisów prawa materialnego, a tylko te zostały powołane w skardze kasacyjnej.

Potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów występuje wtedy, gdy dotyczy przepisów wyartykułowanych w podstawach skargi, jako że Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozwagę jedynie nieważność postępowania (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, chociaż nie mogą stanowić powtórzenia podstaw kasacyjnych, muszą jednak pozostawać z nimi w ścisłym związku. Innymi słowy, z wyjątkiem nieważności postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze z urzędu pod rozwagę, żadna ze wskazanych przez skarżącego okoliczności, o których mowa w art. 398⁹ § 1, nie

może być oderwana od zarzutów skierowanych pod adresem zaskarżonego orzeczenia. Również zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, okolicznościami uzasadniającymi rozpoznanie skargi kasacyjnej mogą być tylko takie, które Sąd Najwyższy mógłby następnie uwzględnić przy jej rozpoznawaniu (np. postanowienia: z dnia 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003 nr 9, poz. 228, z dnia 4 sierpnia 2003 r., III CK 120/03, LEX nr 572022).

Trzeba też dodać, że przywołane orzecznictwo sądów wskazywałoby, że skarżącemu chodzi o wyjaśnienie pojęcia „wykonywanie pracy w warunkach szczególnych”, lecz Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do domyślania się i formułowania za skarżącego wątpliwości interpretacyjnych, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, bowiem to należy do obowiązków autora skargi. Ubocznie jednak można dodać, że przedstawione orzeczenia, zapadłe na podstawie określonych stanów faktycznych, nie dają żadnej podstawy do twierdzenia o występującej rozbieżności. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. (np. wyroki: Sądu Najwyższego z 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75). Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji załączników do rozporządzenia Rady Ministrów. W przywołanym wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2012 r., I UK 549/12, nie zanegowano takiej wykładni, lecz wskazano, że nie stanowi pracy w warunkach szczególnych praca na stanowisku, na którym każda z wykonywanych czynności przypisana jest innej pozycji wykazu – załącznika

rozporządzenia Rady Ministrów, co w sposób oczywisty nie jest tożsame z poglądem, że decydująca jest nazwa zajmowanego stanowiska.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.